

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

30293
30294
30295
61C-18

Sayı : 43728771-610.00- 946
Konu : 7/30293,7/30294 ve 7/30295 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergeleri

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 02.10.2013 tarihli ve 43452547-120.00-143747 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT'ün tarafıma tevcih ettiği 7/30293, 7/30294 ve 7/30295 esas sayılı yazılı soru önergelerinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergeleriyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EKLER :

1- Soru önergelerine ilişkin cevaplar
(10 sayfa)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yücetepe-ANKARA

Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97

Faks: +90 (312) 294 69 77

Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

sozdemir@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.

Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden 6DG8-V4IG-8TR7 kodu ile yapılabilir.

ARDAHAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ENSAR ÖĞÜT'ÜN YÖNELTTİĞİ 7/30293, 7/30294 ve 7/30295 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGELERİYLE İLGİLİ CEVAPLAR

Soru: Sayısal istatistiklerde görüldüğü üzere Ardahan (7/30293), Kars, Iğdır, Ağrı (7/30294), Gümüşhane, Bayburt (7/30295), birçok esnaf icralık konumdadır. Bunun nedenleri araştırmalı ve önlemler alınmalıdır. Kişi başına düşen gelir seviyesinin düşüklüğü ve bu nedenle yaşanan ekonomik sorunların aşılması için bölgede yeni yatırımlar ve teşvikler sağlanmalıdır. 2014 yılı bütçesinde bu hususta bölgede devlet yatırımları artırılmalı, özel sektör cesaretlendirilmelidir. Bunun için hangi yatırımları yapmayı düşünüyorsunuz?

Cevap: Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Gümüşhane ve Bayburt illerinde, başta esnaf ve sanatkarlara yönelik olanlar olmak üzere ekonomik sosyal kalkınmaya yönelik faaliyetlerden kamu yatırımları, esnaf ve sanatkarlara yönelik yatırımlar ve Kalkınma Ajansları faaliyetleri özet halinde aşağıda verilmiştir.

I.KAMU YATIRIMLARI

Özellikle altyapıya yönelik olmak üzere sözkonusu İllerimizde önemli ölçüde kamu yatırımları da gerçekleştirilmektedir. Bilindiği üzere Yıllık Yatırım Programları; Uzun Vadeli Strateji, Kalkınma Planları, Yıllık Programlar ve kamu yatırım önceliklerinin belirlendiği Yüksek Planlama Kurulu Kararlarında yer alan öncelikler çerçevesinde Kalkınma Bakanlığı tarafından hazırlanan yatırım programı hazırlama esasları genelgelerinde belirtilen sektörel, bölgesel ve proje bazındaki öncelikler doğrultusunda ve kuruluşlardan gelen proje teklifleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Kamu kaynaklarından finanse edilecek kamu yatırım projelerini kapsayan Yatırım Programındaki ödenek tahsisleri il veya ilçe bazında değil kuruluş ve proje bazında yapılmaktadır. Bununla beraber, Yatırım Programları hazırlanırken sektörel ve proje bazındaki öncelikler yanında; kalkınmada öncelikli, doğal afet yaşanan ve bölgesel gelişme planları kapsamında yer alan il ve ilçelerdeki projeler göz önünde bulundurulmaktadır.

Kamu yatırımı denildiğinde, genel ve özel bütçeli kuruluşların, döner sermayeli kuruluşların, sosyal güvenlik kuruluşlarının, kamu iktisadi teşebbüslerinin, fonların, İller Bankasının ve özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların yaptığı yatırımlar yanında belediye yatırımları da anlaşılmaktadır. Bu sayılanlardan belediyeler hariç diğer kuruluşların projeleri, Kalkınma Bakanlığınca onaylanır ve Yılı Yatırım Programlarında yayımlanır. Belediye yatırımlarından yalnızca dış proje kredisi kullanan projeler, toplama dahil edilmeden bilgi amacıyla Yılı Yatırım Programlarında yer alır.

Kalkınma Bakanlığı tarafından Yatırım Programında yer alan projelerden il bazında tasnif edilebilenler belirlenerek “Kamu Yatırımların İllere Göre Dağılımı” adıyla yayımlanmaktadır. Ancak; bazı kamu yatırım projelerinin niteliği gereği (örneğin birkaç ili birden ilgilendiren karayolu, demiryolu, enerji, doğalgaz, petrol iletim hattı projeleri gibi) birden fazla ilimizde yer alması, benzer nitelikli işlerin bir proje altında toplulaştırılması, bazı projelerin yerinin birden fazla il veya “muhtelif” olarak belirtilmesi gibi sebeplerle; kamu yatırım ödeneklerinin yaklaşık yarısının il bazında tasnifi yapılamamakta, bu yatırımlar “muhtelif iller” kapsamında gösterilmektedir. Muhtelif iller kapsamındaki yatırımların ne kadarının hangi ilimizle ilgili olduğunu belirlemekte zorluklar bulunmakta, bu nedenle bu yatırımlar il bazındaki rakamlara dahil edilmemektedir. Dolayısıyla il bazında belirtilen yatırımlar illerin bütün yatırımlarını kapsamamaktadır. Değerlendirme yapılırken, illerin muhtelif iller kapsamındaki yatırımlardan da pay alabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Ayrıca, bazı kamu projelerinin bir il veya ilçe sınırında yer alsa bile faydalarının diğer illere yayılan bir nitelikte olduğu görülmektedir. Herhangi bir ilde büyük bir proje yürütülmesi, büyük ölçüde bu ilin doğal imkân ve şartları ile ilgilidir. Yapılacak değerlendirmelerde bu hususlar da göz önüne alınmalıdır.

Geçmiş yıllara yönelik kamu yatırımlarının iller itibarıyla dağılımı, projeler, proje tutarları, yapılan harcamalar, ayrılan ödenekleri bilgilerine Kalkınma Bakanlığının <http://www2.kalkinma.gov.tr/kamuyat/index.html> sayfasından ulaşılabileceği gibi yine basılı olarak Bakanlıktan edinebilmek de mümkündür.

2014 yılı Yatırım Programı ise 14 Ocak 2014 tarihli 28882 sayılı Resmi Gazetenin mükerrer sayısında yayınlanmış bulunmaktadır. 2014 Yılı Yatırım Programında yer alan toplu ve toplulaştırılmış yatırım proje detaylarının kuruluşlar tarafından Şubat ayı sonuna kadar belirlenip Kalkınma Bakanlığına bildirilmesini müteakip, il bazındaki yatırım dağılımı çalışması yapılacak ve Kalkınma Bakanlığının internet sitesinde ve basılı olarak yayınlanacaktır.

Önümüzdeki dönemde de diğer illerde olduğu gibi Kars, Iğdır, Ağrı, Ardahan, Gümüşhane ve Bayburt illerimizin de ekonomik ve sosyal altyapı ihtiyaçları imkânlar ölçüsünde karşılanmaya çalışılacaktır.

İLESNAF VE SANATKARLARA YÖNELİK YATIRIMLAR

Esnaf ve sanatkârların mekânsal sorunlarının çözülmesine yönelik uygun kredi şartlarında organize sanayi bölgeleri ve küçük sanayi siteleri yapımına devam edilmektedir. Gerek bölgesel kalkınmada gerekse işsizliğin azaltılmasında önemli rolleri bulunan bu bölgelerin işletmelerin verimlilikleri üzerinde de önemli etkileri bulunmaktadır.

Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Gümüşhane ve Bayburt illerinde gerçekleştirilen Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Küçük Sanayi siteleri (KSS) proje bilgileri aşağıda verilmiştir.

1. ARDAHAN

a) TAMAMLANAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

Ardahan Organize Sanayi Bölgesi: (Sicil No: 82)

- 150 hektar büyüklüğünde olup, 52 hektarı kredilendirilmiştir.
- 2012 yılında tamamlanmıştır.
- Bölgedeki; 30 adet sanayi parselinin 13 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 1 adedi üretim, 12 adedi proje aşamasındadır. 17 adet parsel tahsis edilmemiştir.
- Üretime geçen parsellerde yaklaşık 10 kişi istihdam edilmektedir.
- Proje için bugüne kadar kullandırılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 6.312.136.-TL'ye karşılık gelmektedir.

a) TAMAMLANAN SANAYİ SİTELERİ:

Ardahan İlinde 132 işyerlik 1 adet Sanayi Sitesi (Merkez) hizmete sunulmuştur. Bu proje için Bakanlığımızca kullandırılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 17.831.714.-TL'ye karşılık gelmektedir.

SIRA NO	SANAYİ SİTESİ ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLU İŞYERİ SAYISI	BOŞ İŞYERİ SAYISI	DOLULUK ORANI (%)
1	ARDAHAN MERKEZ SS	132	130	2	98
TOPLAM		132	130	2	98

b) DEVAM EDEN SANAYİ SİTELERİ:

Göle Sanayi Sitesi:

- 2013 yılı Yatırım Programında “54 işyeri, altyapı ” olarak ve 5.000.-TL ödenekle yer almaktadır.
- 2014 yılında yapımına devam edilecektir.

2. KARS

a)TAMAMLANAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

Kars Organize Sanayi Bölgesi : (Sicil No:180)

- 149 hektar büyüklüğündedir.
- 2002 yılında tamamlanmıştır.
- Bölgedeki; 92 adet sanayi parselin, 86 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 49 adedi üretim, 22 adedi inşaat, 15 adedi proje aşamasındadır. 6 adet parsel tahsis edilmemiştir.
- Proje için bugüne kadar kullanılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 34.421.593.-TL’ye karşılık gelmektedir.

b) DEVAM EDEN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

Kars Organize Sanayi Bölgesi (İlave Alan): (Sicil No:180)

- 2013 yılı yatırım programında “6 Hektar” olarak ve 500.000.-TL ödenekle yer almaktadır.
- İmar planları onaylanmış olup, proje aşamasındadır.

Kars Organize Sanayi Bölgesi (II. İlave Alan): (Sicil No:180)

- OSB Yönetim Kurulu İlave alan yer seçimi talebinde bulunulmuştur.
- Mahallinde etüt çalışması yapılmış olup, rapor hazırlanmaktadır.

B) SANAYİ SİTELERİ :

a) TAMAMLANAN SANAYİ SİTELERİ:

Kars İlinde 462 iş yerli 2 adet Sanayi Sitesi hizmete sunulmuştur. Bu projeler için kullanılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 23.499.344.-TL’ye karşılık gelmektedir.

SIRA NO	SANAYİ SİTESİ ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLU İŞYERİ SAYISI	BOŞ İŞYERİ SAYISI	DOLULUK ORANI (%)
1	KARS MERKEZ SS	408	363	45	89
2	KARS SARIKAMIŞ (BELEDİYE) SS	54	27	27	50
TOPLAM		462	390	72	84

b) DEVAM EDEN SANAYİ SİTELERİ:

Yeşil Kağızman Sanayi Sitesi:

- 2013 yılı Yatırım Programında “75 işyeri, altyapı” olarak ve 4.000.000.-TL ödenekle yer almaktadır.
- 75 işyeri yapım işi tahmini keşif bedeli 2010 yılı BF ile 6.475.027.-TL olup, fiziki gerçekleşmesi %72’dir.
- Proje için kullandırılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 2.937.967.-TL’ye karşılık gelmektedir.

3. İĞDIR

a) BİTEN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

İğdir Organize Sanayi Bölgesi(DAP) : (Sicil No:18)

- Bölge 200 hektar büyüklüğünde olup (I.Etap 67 hektar) 67 hektarı kredilendirilmiştir.
- 2011 yılında tamamlanmıştır.
- Bölgedeki; 105 adet sanayi parselinin 24 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin 12 adedi üretim, 8 adedi inşaat, 4 adedi proje aşamasındadır. 81 adet parsel tahsis edilmemiştir.
- Üretime geçen parsellerde yaklaşık 140 kişi istihdam edilmektedir.
- Proje için bugüne kadar kullandırılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 8.267.689.-TL’ye karşılık gelmektedir.

b) DEVAM EDEN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

İğdir Organize Sanayi Bölgesi : (Sicil No:18)

- 2013 yılı Yatırım Programında “133 hektar” olarak ve 500.000.-TL ödenekle yer almaktadır.
- II. Etap altyapı yapım işi ihalesi 22/08/2013 tarihinde Bakanlığımızda yapılacaktır.
- 22/08/2013 tarihinde İğdir Tevsii OSB II.Etap altyapı yapım işi yapılacaktır.

B) SANAYİ SİTELERİ:

a) TAMAMLANAN SANAYİ SİTELERİ:

İğdir İlinde 317 işyerlik Merkez I Sanayi Sitesi hizmete sunulmuştur. Bu proje için Bakanlığımızca kullandırılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 18.135.122.-TL’ye karşılık gelmektedir.

SANAYİ SİTESİ ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLU İŞYERİ SAYISI	BOŞ İŞYERİ SAYISI	DOLULUK ORANI (%)
İĞDIR MERKEZ SS	317	300	17	95
TOPLAM	317	300	17	95

4. AĞRI

a) TAMAMLANAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

Ağrı Organize Sanayi Bölgesi : (Sicil No: 25)

- 100 hektar büyüklüğünde olup, 61 hektarlık kısmı kredilendirilmiştir.
- 2010 yılında tamamlanmıştır.
- Bölgedeki; 103 adet sanayi parselinin 7 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 3 adedi üretim, 2 adedi inşaat, 2 adedi proje aşamasındadır. 96 adet parsel tahsis edilmemiştir.
- Üretime geçen parsellerde yaklaşık 50 kişi istihdam edilmektedir.
- Proje için bugüne kadar kullanılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 15.273.873.-TL'ye karşılık gelmektedir.

B) SANAYİ SİTELERİ:

a) TAMAMLANAN SANAYİ SİTELERİ:

Ağrı ilinde 552 işyerlik 4 adet Sanayi Sitesi hizmete sunulmuştur. Bu projeler için Bakanlığımızca kullanılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 25.715.945.-TL'ye karşılık gelmektedir.

SIRA NO	SANAYİ SİTESİ ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLU İŞYERİ SAYISI	BOŞ İŞYERİ SAYISI	DOLULUK ORANI (%)
1	AĞRI DOĞUBEYAZIT SS	100	99	1	99
2	AĞRI MERKEZ SS	312	307	5	98
3	AĞRI ELEŞKİRT SS (DAP)	50	40	10	80
4	AĞRI PATNOS SS (DAP)	90	89	1	99
TOPLAM		552	535	17	97

b) DEVAM EDEN SANAYİ SİTELERİ:

Diyadin Sanayi Sitesi:

- 2013 yılı Yatırım Programında "100 işyeri, altyapı " olarak ve 800.000.-TL ödenekle yer almaktadır.
- 100 işyeri üstyapı inşaatı tamamlanmıştır.
- Altyapı inşaat keşif bedeli 2007 BF ile 1.978.323.-TL olup, fiziki gerçekleşmesi %67'dir.
- Proje için bugüne kadar kullanılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 7.030.369.-TL'ye karşılık gelmektedir.

Tutak Sanayi Sitesi:

- 2013 yılı Yatırım Programında "50 işyeri, altyapı " olarak ve 5.000.-TL ödenekle yer almaktadır.

5. GÜMÜŞHANE

a) TAMAMLANAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

Gümüşhane Organize Sanayi Bölgesi :(Sicil No:16)

- 95 hektar büyüklüğünde olup, 75 hektarlık alan kredilendirilmiştir.
- 2006 yılında tamamlanmıştır.
- Bölgedeki; 59 adet sanayi parselinin, 21 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 12 adedi üretim, 6 adedi inşaat, 3 adedi proje aşamasındadır. 38 adet parsel tahsis edilmemiştir.
- Üretime geçen parsellerde yaklaşık 410 kişi istihdam edilmektedir.
- Ağırlıklı sektör grubu; gıda ürünleri imalatı, mobilya imalatı ve ana metaller sanayidir.
- Proje için bugüne kadar kullanılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 8.480.447.-TL'ye karşılık gelmektedir.
- 5084 sayılı Kanunun Geçici 1'inci maddesi kapsamında kredi borcundan 1.103.016.-TL'si mahsup edilmiştir. Mahsuplaşma işlemlerine devam edilmektedir.

B) SANAYİ SİTELERİ:

a) TAMAMLANAN SANAYİ SİTELERİ:

Gümüşhane İlinde 332 işyerlik 2 adet Sanayi Sitesi hizmete sunulmuştur. Bu projeler için Bakanlığımızca kullanılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 15.898.745.-TL'ye karşılık gelmektedir.

SIRA NO	SANAYİ SİTESİ ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLU İŞYERİ SAYISI	BOŞ İŞYERİ SAYISI	DOLULUK ORANI (%)
1	GÜMÜŞHANE KELKİT SS	212	148	64	70
2	GÜMÜŞHANE MERKEZ SS	120	78	42	65
TOPLAM		332	226	106	68

6. BAYBURT

a) TAMAMLANAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

Bayburt Organize Sanayi Bölgesi (Sicil No:11)

- 220 hektar büyüklüğünde olup, 100 hektarlık alan kredilendirilmiştir.
- 2005 yılında tamamlanmıştır.
- Bölgedeki; 127 adet sanayi parselinin 29 adedi tahsis edilmiştir. Tahsis edilen parsellerin; 10 adedi üretim, 1 adedi inşaat, 18 adedi proje aşamasındadır. 98 adet parsel tahsis edilmemiştir.
- Üretime geçen parsellerde yaklaşık 110 kişi istihdam edilmektedir.
- Proje için bugüne kadar kullanılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 5.890.471.-TL'ye karşılık gelmektedir.

B) SANAYİ SİTELERİ:

a) TAMAMLANAN SANAYİ SİTELERİ:

Bayburt ilinde 180 işyerlik Merkez Sanayi Sitesi 2002 yılında hizmete sunulmuştur. Proje için Bakanlığımızca kullandırılan kredi 2013 yılı fiyatlarıyla 14.209.190.-TL'ye karşılık gelmektedir.

SIRA NO	SANAYİ SİTESİ ADI	İŞYERİ SAYISI	DOLU İŞYERİ SAYISI	BOŞ İŞYERİ SAYISI	DOLULUK ORANI (%)
1	BAYBURT MERKEZ KSS	180	145	35	81
TOPLAM		180	145	35	81

III.KALKINMA AJANSLARI FAALİYETLERİ

1.SERHAT KALKINMA AJANSI

- TRA2 bölgesine (Ardahan, Iğdır, Kars ve Ağrı) hizmet eden Serhat Kalkınma Ajansı faaliyete geçtiği 2010 yılından itibaren uyguladığı Mali Destek programları çerçevesinde;
 - 2009-2012 döneminde İktisadi Gelişme (Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler ve Küçük Ölçekli Altyapı), Örnek Kombine Büyükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Geliştirilmesi, Küçük Ölçekli Altyapı, Kurumsal Kapasitenin ve Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi, Örnek Büyükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Geliştirilmesi Mali Destek Programları olmak üzere 8 adet mali destek programı yürütülmüştür.
 - Bugüne kadar Serhat Kalkınma Ajansı tarafından Ardahan ilinde toplam 24 adet projeye mali destek sağlanmıştır.
 - Söz konusu Mali Destek Programları kapsamında dağılımı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde Ardahan ili için yaklaşık 4,5 milyon TL mali destek sağlanmıştır.

İli	2010 Yılı			2011 Yılı			2013 Yılı		
	Proje Sayısı	Proje Tutarı (TL)	Destek Miktarı(TL)	Proje Sayısı	Proje Tutarı (TL)	Destek Miktarı (TL)	Proje Sayısı	Proje Tutarı (TL)	Destek Miktarı (TL)
Ardahan	5	2.012.334	1.217.998	11	4.966.607	2.347.858	8	1.037.506	924.066

- Aynı şekilde, 2014 yılı içerisinde Ardahan ilinin de içinde bulunduğu TRA2 Bölgesi (Ardahan, Iğdır, Kars ve Ağrı) için büyükbaş hayvancılık ve KOBİ'lere yönelik olmak üzere toplam 7 milyon TL bütçeli mali destek programlarına çıkılması planlanmaktadır.
- Serhat Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan TRA2 Bölgesi 2014 – 2023 Taslak Bölge Planında“Doğal zenginliğiyle tanınmış, turizm ve tarımsal ürünleriyle markalaşmış, sınırları aşan kültürel mirasın imkanlarından yararlanmış, rekabet gücü yüksek işletmeleriyle ülkenin Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ticaret ve lojistik merkezi Serhat Bölgesi” vizyonu doğrultusunda 4 temel eksen belirlenmiştir. Bunlar;

- Sosyal Kalkınma
 - Çevresel Sürdürülebilirlik
 - Erişilebilirlik
 - Rekabet Edebilirlik
- Ardahan, Iğdır, Kars ve Ağrı illerini kapsayan TRA2 Bölgesi 2014 – 2023 Taslak Bölge Planı ve 2014 yılı çalışma programı çerçevesinde, Serhat Kalkınma Ajansı Ardahan ilinin beşeri kapasitenin artırılması ve ildeki girişimcilik ruhunun açığa çıkarılması amacıyla geçmiş yıllarda yürüttüğü faaliyetlerin devamı olarak;
- KOSGEB ile işbirliği halinde; “Girişimcilik Eğitimleri”
 - İşbaşı eğitimleri
 - Büyükbaş hayvancılık teknik gezi, eğitim ve organizasyonları gerçekleştirmenin yanısıra; Mali Destek Programları aracılığı ile iş hayatına yeni atılacak olanlara hibe desteği sağlamaya devam edecektir.
- TRA2 bölgesine (Ardahan, Iğdır, Kars ve Ağrı) hizmet eden Serhat Kalkınma Ajansı faaliyete geçtiği 2010 yılından itibaren uyguladığı Mali Destek programları çerçevesinde;
- Bugüne kadar Serhat Kalkınma Ajansı tarafından Ağrı, Iğdır ve Kars illeri için toplam 168 adet projeye mali destek sağlamıştır.
 - Söz konusu Mali Destek Programları kapsamında dağılımı aşağıdaki tabloda gösterildiği şekilde yaklaşık 34 milyon TL mali destek sağlanmıştır.

İli	2010 Yılı			2011 Yılı			2013 Yılı		
	Proje Sayısı	Proje Tutarı (TL)	Destek Miktarı	Proje Sayısı	Proje Tutarı (TL)	Destek Miktarı (TL)	Proje Sayısı	Proje Tutarı (TL)	Destek Miktarı (TL)
Ağrı	18	7.761.924	3.617.488	17	9.688.798	4.387.150	18	4.449.675	2.390.515
Iğdır	12	2.442.370	4.783.990	11	2.972.881	6.023.710	18	3.211.222	1.779.114
Kars	13	5.756.676	3.233.999	31	7.643.428	3.906.242	30	7.205.237	4.222.210
Toplam	43	15.960.970	11.635.477	59	20.305.107	14.317.102	66	14.866.134	8.391.839

2.DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan TRA1 Bölgesi 2014 – 2023 Taslak Bölge Planında “Ekonomisi yenilikçi ve rekabetçi, kır-kent bütünlüğünü sağlayarak sosyal refah ve yaşam kalitesini geliştirmiş, yaşanabilir mekânlar, sürdürülebilir bir çevre ve yüksek insan kalitesine sahip Doğu Karadeniz” vizyonu doğrultusunda 4 temel eksen belirlenmiştir. Bunlar;
- Nitelikli İnsan, Sosyal Yaşam ve Refah
 - Yenilikçi ve Rekabetçi Ekonomi
 - Kırsal Odaklı Zenginlik ve Mutluluk
 - Yaşanabilir Mekanlar ve Sürdürülebilir Çevre

- Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, TR90 bölgesini (Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize, Trabzon) kapsayan 2014 – 2023 Taslak Bölge Planı ve 2014 yılı Çalışma Programı çerçevesinde Gümüşhane ili için,
 - AB Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) kapsamında oluşturulan Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programına (BROP) Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı tarafından 2012 yılında sunulan ve müzakereler sonucunda kısa listeye kalarak desteklenmeye hak kazanan “Gümüşhane İş Geliştirme Merkezi Kurulması” projesine ilişkin çalışmalar 2014 yılında da devam edecektir. İl ve ilçelerde yeni işletmelerin sayısını arttırarak istihdama katkıda bulunma, mevcut işletmelerin verimliliğini artırma ve mevcut işletmelerin rekabet güçlerini arttırarak faaliyetlerini sürdürülebilir kılmak hedeflendiği projenin toplam bütçesi 6,5 Milyon Euro’dur.
 - Gümüşhane ili organik tarım için ulusal ölçekte rekabet potansiyeli taşımaktadır. Bu bağlamda, bölgelerarası işbirliğini harekete geçirecek, Bölge’de profesyonel üretimi ve verimliliği destekleyecek, mevcut ve yeni üreticilere teknik destek hizmeti sağlayacak bir Organik Tarım Araştırma Enstitüsü’nün kurulması önem arz etmektedir. Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı bu amaçla 2014 yılında Gümüşhane’de Organik Tarım Araştırma Enstitüsü’nün kurulması projesini GÜDÜMLÜ Proje Desteği programına almıştır.
 - İl için önemli olan turizm sektörünün canlandırılması kapsamında kış turizminin geliştirilmesi amacıyla Kış Turizm Koridoru Projeleri, tarihi ve kültürel envanterin çıkarılarak özellikle eski konakların restorasyonu ile turizme kazandırılması amacıyla Tarihi Mirasın Korunması Projeleri ve tarihi Süleymaniye Gümüşkent Projesi üzerinde çalışılacaktır. Söz konusu projelerin il istihdamına katkı yapması beklenmektedir.
 - Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, Teknik Destek Programı aracılığıyla il genelinde 2013 yılında 8 adet girişimcilik eğitimi projesine destek sağlamıştır. 2014 yılında da girişimcilik eğitimlerine destek sağlanmaya devam edilecektir.

3.KUZEYDOĞU ANADOLU KALKINMA AJANSI

- Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı tarafından hazırlanan TRA1 Bölgesi 2014 – 2023 Taslak Bölge Planında “2023 yılında üreten, kazanan ve yaşanan bir bölge olmak” vizyonu doğrultusunda 2 temel eksen belirlenmiştir. Bunlar;
 - Sosyal Altyapının Geliştirilmesi
 - Teknik Altyapının Geliştirilmesi
- Kuzeydoğu Anadolu Kalkınma Ajansı, TRA1 bölgesini (Erzurum, Erzincan, Bayburt) kapsayan 2014 – 2023 Taslak Bölge Planı ve 2014 yılı çalışma programı çerçevesinde Erzurum ve Bayburt illeri için,
 - TRA1 Düzey 2 Bölgesi Bölge Planı’nda belirlenen “Bölgenin Ar-Ge ve yenilikçilik kapasitesinin güçlendirilmesi” öncelik alanında mevcut ve gelecekteki sanayi alt sektörlerinde yüksek katma değer elde edilmesine ve teknoloji düzeyinin artırılmasına yönelik TRA1 Düzey 2 Bölgesi İnovasyona ve Kümelenmeye Dayalı Bölgesel Sanayi Stratejisi hazırlanacaktır.
 - Bölge Planının “Hizmetler sektörünün sosyal altyapısını geliştirmek” öncelik alanına hizmet etmek üzere; bölge illerinde kurumsal anlamda en büyük yapılanmalar olan

üniversitelerin sosyo-ekonomik kalkınmaya dâhil edilmesi açısından “TRA1 Düzey 2 Bölgesi Üniversitelerinden Bölgesel Kalkınma Açısından Etkin Yararlanılması Stratejisi” oluşturulacaktır.

- Bölge genelinde tarımla uğraşan nüfusun azalması, yaşlanması ve mevcut genç nüfusun tarım ile uğraşmak istememesi nedeniyle tarımsal üretim kalite ve miktar açısından azalmaktadır. Bölgenin konu ile ilgili mevcut durumunun tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin belirlenmesi amacıyla TRA1 Düzey 2 Bölgesi “Tarım sektöründe insan kaynağının niteliğinin artırılması” önceliği kapsamında; “TRA1 Düzey 2 Bölgesi Genç Çiftçi Stratejisi” oluşturulacaktır.
- TRA1 Düzey 2 Bölge Planında belirtilen öncelikler doğrultusunda bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, sürdürülebilirliğini sağlamak, bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla, önceki yıllarda yürütülen mali destek programlarını tamamlayıcı ve projelerin etkisini arttıracak şekilde 2014 yılında uygulanmak üzere 10.500.00,00 TL bütçeli mali destek programı ile hibe desteği sağlamaya devam edilecektir.